

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL 105 Azərbaycan ədəbiyyatı, 3 kredit, 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr	
	Tədris semestri	2026/2027-ci tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	fil.ü.f.d.,dos. Dilbər Zeynalova	
	E-mail:	Dzeynalova@khazar.org	
	Mühazirə otağı /Cədvəl		
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda	
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cildə. I c (Ən qədim zamanlardan XIV əsrə qədər). - B: “Elm”Azərb. M. Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu nəşri. 2004. - 706 s. 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cildə. II cild. (XIV – XVII əsrlər)- B.: “Elm” AMEA Nizami adına Ədəb İnstitutu nəşri. 2004. – 706 s. 3. Səfərli Ə., Yusifli B. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. -B. Ozan. 1998 4. Qasımzadə F. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. -B., 2017, 552 s. 5. Əhmədov B. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. B. 2012. 6. Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı: XIX və XX yüzillər. B.,“Elm” 2002 740 s. 7. Cəfərov N. Klassiklərdən müasirlərə. B., “Çaşıoğlu” 2004 272 s. 8. www.anl.az. Milli kitabxana 9. https://klv.az/ Xəzər Universitetinin ədəbiyyat saytı 10. www.kultaz.com Mədəniyyət və ədəbiyyat portalı 11. www.lit.az. Ədəbiyyat saytı 12. www.kitabxana.net. Elektron kitabxana 13. https://senet.az/ Mədəniyyət və ədəbiyyat portalı 14. www.azmif.net. Ədəbiyyatımızın ilkin qaynaqları haq. 15. www.azeribooks.aznet.org. – Azərbaycan şair və yazıçılarının əsərləri. 16. www.alatoran.org. Azad Yazarlar Ocağının saytı və eyni adlı dərginin e – variantı.		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	İnteraktiv	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix / son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	aprel 2026	30
	Fəallıq (video tapşırıq)	may 2026	5
	Quizlər	mart-aprel 2026	20 (5+5+5+5)
	Final imtahanı	iyun 2026	40
	Davamiyyət	may 2026	5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Azərbaycan ədəbiyyatı kursunda tələbələrə Azərbaycan ədəbiyyatı haqqında ümumi məlumat verilir. Bu kursda ən qədim dövrlərdən başlamış müasir dövrə qədər Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi inkişaf mərhələləri öyrənilir, xalqımızın mədəniyyətində mühüm yeri olan görkəmli şair və yazıçıların həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat öyrənilir və onların irsinə aid bir sıra dəyərli ədəbi əsərlər təhlil olunur.		
Kursun məqsədləri	Azərbaycan ədəbiyyatı kursunun tədrisində məqsəd tələbələrə ən qədim dövrlərdən başlamış müasir dövrə qədər Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi inkişaf mərhələləri ilə tanış etdirmək və Azərbaycan ədəbiyyatını tələbələrə sevdirməkdir. Tələbələr Azərbaycan ədəbiyyatı ilə		

	Azərbaycan tarixi, mədəniyyəti və incəsənəti ilə əlaqəli şəkildə tanış olacaqlar. Şair və yazıçıların yaradıcılığına aid mühüm ədəbi nümunələrlə tanış olan tələbələr bədii əsər təhlili, əsərin ideyasının müəyyənləşdirilməsi, mövzu ilə əlaqədar müzakirələr aparmağı və sərbəst mühakimə yürütməyi öyrənəcəklər. Tələbələr öz mülahizə və mühakimələrini bildirmək üçün mətn tərtib etməyi, fikirlərini bədii əsərdən gətirilmiş nümunələrlə qüvvətləndirməyi öyrənəcəklər. Fənnin tədrisində qarşıya qoyulan məqsədlərdən biri də tələbələrdə bədii-estetik zövq formalaşdırmaqdır.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Azərbaycan ədəbiyyatı fənnini öyrənərkən aşağıdakı nəticələr əldə olunur: FTN 1 – Tələbələr ədəbi-bədii nümunələri təhlil edərək, əsərin əsas ideyasını müəyyənləşdirə bilirlər; FTN 2 – Tələbələr bədii əsərləri mövzu və ideya baxımından müqayisə edərək, əsərin aktuallığını qiymətləndirə bilirlər; FTN 3 – Tələbələrdə bədii-estetik zövq formalaşır; FTN 4 – Müasir ədəbi prosesi hərtərəfli öyrənmək və təhlil etmək bacarığı əldə olunur; FTN 5 – Tələbələr yazılı və şifahi şəkildə mətn tərtib edib öz mülahizə və mühakimələrini bildirməyi bacarır, fikirlərini bədii əsərdən gətirilmiş nümunələrlə qüvvətləndirə bilər.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Fəallıq. Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, mətn təhlilində göstərdiyi fəallığa, semestr boyu təqdim olunan mövzularla bağlı nümayiş etdirdiyi yaradıcı fəaliyyətə, əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə veriləcəkdir. Davamiyyət. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 bal çıxılacaq. Quizlərin hər biri 5 ballıq olmaqla 4 dəfə keçiriləcəkdir. Tapşırıqlar test və klassik formada olacaqdır. Aralıq və final imtahanlarından əvvəl keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. İmtahan haqqında - İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. - İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. - Aralıq və final imtahanlarının hər ikisində suallar test və klassik formada verilir. - Final imtahanında suallar aralıq imtahanından sonra keçilmiş materialların əsasında tərtib olunur. Fənn çərçivəsində süni intellektdən istifadə haqqında qaydalar: Azərbaycan ədəbiyyatı fənnin tədrisində generativ süni intellekt (GSİ) alətlərindən yalnız tələbənin öyrənmə, tədqiqat və fərdi inkişaf fəaliyyətini dəstəklədiyi, onun müstəqil düşünmə, yazma və təhlil bacarıqlarını əvəz etmədiyi hallarda məqsədyönlü, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəsinə icazə verilir. GSİ fənn üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə köməkçi vasitə kimi istifadə edilə bilər, lakin tələbənin özünün formalaşdırılmalı olduğu fikir, arqument, təhlil, mətn və yekun nəticələri əvəz etməməlidir. Tələbə GSİ-dən istifadə etdiyi halda bunu təqdim etdiyi müvafiq iş və ya materialda açıq şəkildə bəyan etməli, istifadə etdiyi GSİ alətini və ondan hansı məqsədlə yararlandığını göstərməlidir. GSİ-dən istifadənin gizlədilməsi və ya GSİ tərəfindən yaradılmış məzmunun tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük və şəffaflıq prinsiplərinin pozulması hesab olunur və tələbə bu pozuntuya görə universitetin müvafiq qaydalarına əsasən məsuliyyət daşıyır. Eyni zamanda, GSİ tərəfindən yaradılan və ya təqdim olunan məlumatların düzgünlüyünün, etibarlılığının və obyektivliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət tələbənin öz üzərinə düşür. GSİ tərəfindən təqdim olunan məlumatda faktla bağlı səhv, uydurma məlumat və ya istinad, yanlış nəticə və qərəzli məzmun olduqda, həmin məlumatın yoxlanılmadan tələbə tərəfindən təqdim edilən işə daxil edilməsi tələbəni məsuliyyətdən azad etmir. Tələbə istifadə etdiyi məlumatın məzmununa və təqdim etdiyi işin akademik dürüstlük, elmi etibarlılıq və fənnin

	tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyır. İmtahanlar və müəllim tərəfindən müstəqil bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi məqsədilə müəyyən edilmiş tapşırıqlar zamanı GSİ alətlərindən istifadəyə yol verilmir. Dərs zamanı ayrı-ayrı tapşırıqlar üçün GSİ-dən istifadəyə xüsusi məhdudiyyət və ya qadağa tətbiq edilə bilər. Bu tədbirlər aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir: 1. Şifahi və ya yazılı xəbərdarlığın verilməsi 2. Tapşırığın yenidən təqdim edilməsi 3. Tapşırıq üzrə balın azaldılması və ya sıfırlanması (0 bal). Tələbə süni intellektdən istifadə edə bilər: • verilən əsərə əsasən ədəbi dövr haqqında məlumat toplamaq məqsədilə • əsərin təhlili üçün istiqamət və müzakirə sualları əldə etmək məqsədilə • ədəbi termin və anlayışların izahı və əsərdə anlaşılmayan söz və ifadələrin mənasını araşdırmaq • təqdimatlar üçün planın hazırlanması və özünün yazdığı mətnin dil və qrammatikasını yoxlatmaq və s. məsələlərdə. Tələbə süni intellektdən istifadə edə bilməz: • Ədəbi əsəri oxumadan onun xülasəsini hazırladıb əsas mənbə kimi istifadə etmək • Esse, ədəbi təhlil və təqdimatları hazırlatdırmaq • Süni intellektin yazdığı əsər təhlilini öz şəxsi fikri kimi təqdim etmək • Müəllimin icazə vermədiyi imtahan, quiz və digər fərdi qiymətləndirmələr zamanı süni intellektdən istifadə və s.
--	---

Cədvəl

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik / Tapşırıqlar
1		Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. “Kitabi-Dədə Qorqud” (“Qazan xanının evinin yağmalandığı boyu”) “Koroğlu” dastanı (“Alı kişi”)	1.Kitabi Dədə Qorqud. Mətn. Bakı, “Elm” 1999 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə I c. Bakı, 398-463.
2		Orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf istiqamətləri. N.Gəncəvi “Xəmsə” (ümumi məlumat) “Sənsiz” qəzəli Azərbaycan ədəbiyyatında sufizm və hürufizm. Nəsimi fəlsəfi lirikanın banisi kimi (“Etməgil” qəzəlidən bir neçə beyt)	1.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə. III c.Bakı, 2009 s 194-206 2. Nizami Gəncəvi. İsgəndərnamə. Səh. 180-181. 4. Babayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (XIII-XVIII əsrlər) Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil” 2014. 79-137s. 259s., 433-439s., 452-544s.,
3		Ş.İ.Xətayi yaradıcılığı. “Söz” gəraylısı Füzuli yaradıcılığı. “Məndə Məcnundan füzun” qəzəli(bir neçə beyt)	1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə. III c. Bakı, 2009 s. 385-444 2. Xətai. Əsərləri. Səh.348-349. http://anl.az/el/x/shix_e.pdf 3. M.Füzuli. Əsərləri. Səh.123. http://anl.az/el/f/fm_e1.pdf 4. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, IIIc. Bakı, 2009 s. 385-444

4	Azərbaycan ədəbiyyatında realizm mərhələsi. M.P.Vaqif yaradıcılığı (“Sevdiyim ləblərin yaquta bənzər”) Azərbaycan ədəbiyyatında maarifçi-realizm mərhələsi. M.F.Axundzadə maarifçi-realist sənətkar kimi. (“Hekayəti Müsyo Jordan və Dərviş Məstəli şah”)	1.Babəyev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (XIII-XVIII əsrlər) Dərslik. Bakı. “Elm və təhsil” 2014, 79-137s., 259s., 433-439s., 452-544s. 2. Vaqif. Əsərləri. Səh.110. http://anl.az/el/v/mpv_e.pdf. 5. M.F.Axundov. Bədii və ədəbi-tənqidi əsərləri. Səh.41-61. http://anl.az/el/a/amf_bete.pdf
5	XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan ədəbiyyatı. C. Məmmədquluzadənin bədii nəsr və dramaturgiyası(ümumi məlumat) “Usta Zeynal” hekayəsinin təhlili	1.Məmmədquluzadə C. Seçilmiş əsərləri. 6 cildə. Bakı, 2004, 139-150s. 169-171s. 232-234s. 277-281s. 2.Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı:XIX və XX yüzillər. B., Elm 2002 s.284-381 C.Məmmədquluzadə. Əsərləri. Dörd cildə. I cild Səh 139-150 https://anl.az/el/m/mc_e1.pdf
6	M.Ə.Sabir “Hophopnamə”dən seçmələr(ümumi məlumat) (“Kim nə deyər bizdə olan qeyrətə”)	1. www.hophop.name - M.Ə.Sabirin həyat və yaradıcılığı haqqında sayt. 2. www.sabir-turkce.blogspot.com M.Ə.Sabir haqqında müxtəlif yazıların yer aldığı sayt
7	Azərbaycan ədəbiyyatında romantizm.(ümumi məlumat) H.Cavidin həyat və yaradıcılığı(ümumi məlumat) “Mənim tanrım” şeiri	1. https://www.huseyncavid.az/ _H.Cavidin ev muzeyi Hüseyn Cavid. Əsərləri. Beş cildə. I cild. Bakı, “Lider nəşriyyat”, 2005 Səh.130 https://anl.az/el/c/ch_e1.pdf
8	Aralıq imtahanı. C.Cabbarlının yaradıcılığı (ümumi məlumat) “Aydın” dramı	1. Cəfər Cabbarlı. Əsərləri. Səh. 196. http://anl.az/el/c/cc-e2.pdf
9	Cümhuriyyət dövründə Azərbaycan ədəbiyyatı M.Ə.Rəsulzadə (“Mayıs duyğuları”) Ə.Hüseynzadə (“Həli-vətən”) Ə.Cavad-Cümhuriyyət şairi kimi(ümumi məlumat) “Çırpınırdı Qara dəniz”	1. Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı. XIX və XX yüzillər. B., Elm, 2002.s. 415-443,s. 462-483, s. 483-498 2. www.resulzade.org–M.Ə.Rəsulzadənin həyatı və fəaliyyəti haq. sayt 3.Çırpınırdın,Qara dəniz http://anl.az/el/Kitab/2013/258746.pdf.

10		M.Müşfiqin poeziyası.(ümumi məlumat)"Yenə o bağ olaydı"(bir parça əzbər) S.Vurğunun yaradıcılığı(ümumi məlumat) "Azərbaycan" şeiri(bir neçə bənd əzbər)	1. Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı. XIX və XX yüzillər. B., Elm, 2002.s. 415-443,s. 462-483, s. 483-498 2. www.samedvurqun.com . S.Vurğuna həsr olunmuş sayt
11		Azərbaycan ədəbiyyatında yeni mərhələ - 60-cı illər (ümumi məlumat) B.Vahabzadənin yaradıcılığı haqqında ümumi məlumat "Ana dili"şeirindən bir parça əzbər İ.Şıxlının nəsr haqqında ümumi məlumat "Namus qaçağı" hekayəsinin oxunuşu	1.Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı: XIX və XX yüzillər. B. Elm. 2002. S.415-443, s. 462-483, s.483-498 2.Salamoğlu T. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı s.171-218 3. Bəxtiyar Vahabzadə. Seçilmiş əsərləri. İki cildə. I cild (Şeirlər). Bakı, "Öndər nəşriyyat", 2004 Səh.8 https://anl.az/el/emb/Bextiyar_Vahabzade/pdf/vb_se1.pdf İ.Şıxlı Seçilmiş əsərləri, iki cildə, I cild.Bakı, 2005, səh.369 https://anl.az/el/alf25/shi_se1.pdf
12		Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatı Anarın yaradıcılığı(ümumi məlumat) "Mən,sən, o,və telefon" hekayəsinin təhlili. V.Səmədoğlunun yaradıcılığı(ümumi məlumat) "Uzaq yaşıl ada" şeirindən bir parça əzbər	1.Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı: XIX və XX yüzillər. B. Elm. 2002. S. 663-674 2. www.anar.az Anarın personal saytı 3.Yusifli V. Poeziyanın yolları və illəri. (1960-2000-ci illər) B. 2009 s.133-137, s. 288-293
13		Elçinin yaradıcılığı haqqında ümumi məlumat. "Bülbülün nağılı" hekayəsinin oxunması	1.Qarayev Y. Azərbaycan ədəbiyyatı: XIX və XX yüzillər. B. Elm. 2002. S. 663-674 2. https://achiqkitab.aztc.gov.az/az/file/view/elchinsec_hilmisheserleri-55ed27c778424.pdf
14		R.Rövşənin poeziyası haqqında ümumi məlumat "Qara paltarlı qadın" şeirindən bir parça əzbər H.İsaxanlının bədii yaradıcılığı haqqında ümumi məlumat. "Yaşamağa nə var ki"şeirindən bir parça əzbər	1.Yusifli V. Poeziyanın yolları və illəri. (1960-2000-ci illər) B. 2009 s.133-137, s. 288-293 2.Ramiz Rövşən. Şeirlər. Səh. 20 3. https://achiqkitab.aztc.gov.az/Books/Read/1076/Ramiz-Rovshen-Sheirler 4. https://hisaxanli.org/
15		Mövzuların təkrarı	
		Final imtahanı	